

A REALIZMUS

COURBET

- 1. Kora, fogalma**
- 2. Filozófiai háttere**
- 3. Romantika – realizmus**
- 4. A realista regény**
- 5. A realista irodalom**

1. Kora, fogalma

19. sz. közepétől a század végéig

Az utolsó egységes korstílus

A romantika ellenhatása

Az illúzióvesztés kora

Szakítás a romantikus idealizmussal

- **REALISTA = valósághű tárgyilagos**
- **a mimetikus művészet csúcsa**

2. Filozófiai háttere

- **POZITIVIZMUS**
- pozitívum = tény
- cél: a tények feltárása
- **Realizmus:**
társadalomkritika
- **KRITIKAI REALIZMUS**

ROMANTIKA

- irracionalizmus
- idealizmus
- menekülés a valóságból
- idealizálás
- a különleges keresése

REALIZMUS

- pozitívizmus
- dezillúzió
- a hétköznapi valóság feltárása
- tipizálás
- hétköznapi hősök

4. A REALISTA REGÉNY

Előzmények:

- pikareszk
- tézisregény,
társadalomszatíra,
fejlődésregény
- romantikus
regény

Realista regény:

FEJLŐDÉSREGÉNY

NEVELŐDÉSI REGÉNY

Van jellemfejlődés

téma:

- polgári hétköznapok
- egyén és társadalom
- magán- és közerkölcs

A REALISTA ELBESZÉLŐ

- **mindenható**
- **objektív**
- **totalitás**
- **külső-belső valóság**

JELLEMÁBRÁZOLÁS

- **Indirekt**
- **Szavak+tettek**
- **tipikus hős**
- **tipikus + egyéni**
- **antihős, kisember**
- **jellemfejlődés**

A REALISTA PRÓZASTÍLUS

- **„All is true” (Balzac)**
- **tényeken a hangsúly**
- **realista párbeszéd**
- **részletes leírás (hősök)**
- **nincs költői leírás,
kitérő**
- **realista környezetleírás**
- **a valóság illúziója**

A REALISTA REGÉNY TÍPUSAI

KARRIER REGÉNY

az egyén lehetőségei

Balzac: *Goriot apó*

Stendhal: *Vörös és fekete*

REGÉNYFOLYAM

Balzac: *Emberi színjáték*

LÉLEKTANI REGÉNY

Flaubert: *Bovaryné*

Tolsztoj: *Anna Karenina*

ESZMEREGÉNY

Dosztojevszkij: *Bűn és
bűnhődés*

REGÉNYEPOSZ

Tolsztoj: *Háború és béke*

Az angol realizmus

- **Charles Dickens:** *Twist Oliver*
Copperfield Dávid
- **Thackeray:** *Hiúság vására*
- **George Eliot:** *Middlemarch*
Lidércfény
- **Thomas Hardy:** *Egy tiszta nő*

A francia realizmus

- **Balzac:** *Goriot apó stb.*
- **Stendhal:** *Vörös és fekete*
A pármái kolostor
- **Flaubert:** *Bovaryné*
Érzelmek iskolája
- **Maupassant:** *A szépfű*
Egy asszony élete
Gömböc

A német realizmus

- Theodor Fontane: *Effi Briest*
- Theodor Storm: *Erdei tó, A viharlovas*
- Gottfried Keller: *Zöld Henrik*

Az orosz realizmus

- **Gogol:** *A köpönyeg, Holt lelkek*
- **Turgenyev:** *Apák és fiúk*
- **Dosztojevszkij:** *Bűn és bűnhődés*
Karamazov testvérek
- **Lev Tolsztoj:** *Háború és béke*
Anna Karenina
- **Csehov:** *A csinovnyik halála*
A 6-os számú kórterem

A magyar realizmus 20. század

MÓRICZ ZSIGMOND
KOSZTOLÁNYI DEZSŐ
NÉMETH LÁSZLÓ
ILLYÉS GYULA
DÉRY TIBOR
OTTLIK GÉZA
SZABÓ MAGDA